

ARGES

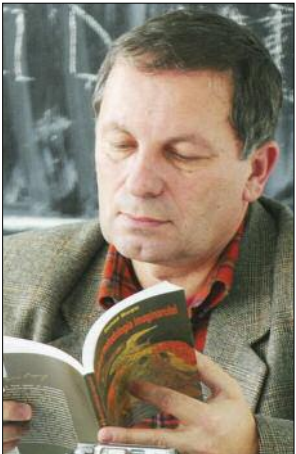
Revistă de cultură fondată în 1966 • Serie nouă
 ■ Anul XVII (LII) ■ Nr. 2 (428) ■ Februarie 2018 ■ 4 lei ■

Editori:
 Consiliul Local Pitești
 Primăria Municipiului
 Pitești
 Centrul Cultural
 Pitești

*Apare sub egida
 Uniunii Scriitorilor
 din România*

BRÂNCUȘI - Domnișoara Pogany. Bronz polisat.

După un pătrar de veac, fără ură și părtinire despre... Cazul Sorescu. Așa cum a fost

Scrisoarea celor 8 redactori de la "Ramuri" (datată 24.02.1991, Craiova) sfârșește, alfabetic și democratic, cu semnătura contabilului Valentin Bazăverde și continuă cu cele ale scriitorilor Ion Buzera, Gabriel Chifu, Romulus Diaconescu, Sabin Gherman, Marius Ghica, Ioan Lascu și George Popescu. Epistola a avut, la începutul aceluși an, un ecou imens în presa românească a vremii și a depășit cu mult, pe plan intern, mediatizarea de care s-a bucurat "Scrisoarea celor șase" adresată lui Ceaușescu.

Un risc asumat: ca dl. Bazăverde să fie luat drept tov. Bazăroșie

Așezarea în pagină a numelor celor revoltați ce începea cu contabilul "Ramuri"-lor și nu cu unul din redactori avea, cred, logica ei. (Riscul de a fi luați peste picior din cauza onomasticii bizare a d-lui contabil a fost asumat, cu bună știință, de semnatori. Pentru că revolta redactorilor se baza, negru pe alb, și pe rezultatele contabile dezastruoase ale revistei.) Prin urmare nu de scriitorul Sorescu era vorba în epistola de pricina ci de administratorul nepriceput în a naviga în apele vijelioase ale unui capitalism ce se dovedea sălbatic. Așa cum era lesne de prevăzut, onomastica neaoșă a bietului contabil a dat apă la moară celor care încercau să discretizeze acțiunea vorbind de "scriitorul" Bazăverde. Și care, sub pana lui Gheorghe Tomozei, el devenise tov. Bazăroșie. Scrisoarea celor opt" a declanșat un cutremur care a fost urmat, în Hyde Park-ul autohton, de un adevărat tsunami. Ce a provocat această revărsare de pasiuni, ură, injurii, patimi, acuze, umori, lături și zoaie care a reușit să împartă, în două tabere beligerante, toată presa vremii? Revolta redactorilor de la "Ramuri" era îndreptată împotriva redactorului-șef al revistei, un clasic în viață, pe care îl acuzau că nu ar avea capacitățile manageriale necesare pentru a conduce o afacere editorială, în cu totul alte condiții de până în 1989. Pierderea financiară de un milion de lei îi era imputată administratorului și nu avea nimic de-a face cu meritele literare ale marele scriitor. Una-i una, alta-i alta e concluzia scrisorii. Cei mai virulenți combatanți care s-au înrolat în lupta împotriva redactorilor revoltați erau aceia care, în comunism, nu fuseseră printre cei care să fi înfruntat, cât de cât, sistemul anterior. Acum, ei simțeau o nevoie vitală de a-i macula pe toți cei care, înainte vreme, au avut curajul unei opoziții și de a trece în derizoriu firava dizidență românească. Iar una din mizele mari ale luptei cu noile "Ramuri" ce voiau să-și ia soarta în propriile mâini era desființarea Uniunii Scriitorilor. "Scrisoarea celor opt" le venea ca o mânășă celor care aveau mâna de fier gata pregătită.

O scrisoare cu circuit intern dă naștere, firesc, unei alte scrisori. Deschise...

În Scrisoarea deschisă pe care Ana Blandiana i-o adresează, în *Adevărul*, poetului Sorescu, în ziua de marți, 26 februarie 1991, autoarea pune, în mod ferm, punctul pe i. Poeta își recunoaște, sincer și deschis, inabilitățile ei în materie de administrație. "Personal m-am recuzat pentru că nu-mi recunosc nici un fel de talente administrative

dar asta nu mă împiedică să descopăr - cu compasiune aproape! - cât de grea e sarcina celor care au avut curajul sau înconștiența de a o accepta". Poetul e perceput, îndeobște, a fi un cetățean cu capul în nori, fără nicio legătură concretă cu realitățile dure ale vieții de zi cu zi. Inclusiv cele financiare... Numiți repede un (mare) poet care să aibă și certe calități manageriale. O să constatați, imediat, cum se manifestă și se dezvoltă lapsus-ul la contemporani... Ceea ce ni se pare demn de mirare e faptul că, în zilele noastre, la mai bine de un sfert de veac de la eveniment, manuscrisul cărții d-lui Ioan Lascu a fost refuzat de mai multe edituri prestigioase din țara noastră. Motivul? Editorii nu voiau să aibă necazuri. Economia de piață în domeniul literar & artistic se bazează, printre altele, pe scandal și pe întreținerea lui. Ai noștri vor să doarmă liniștiți chiar dacă afacerea nu le merge ca pe roate. Scrâșnetul pașilor pierduți pe un caldarâm însângerat le provoacă insomnii. Ca să dăm Cezarului ce este al Cezarului se cuvine să menționăm că societatea românească nu a fost deloc ingrată cu soarta poetului demisionar. Indecizia poetului, într-un moment dramatic al vieții lui, spune totul despre omul ce nu poate gestiona rațional o situație pe muchie de cuțit și să fie deasupra ei. El cere o foaie de hârtie dar parcă și-ar da, parcă nu și-ar da demisia. Când o face, revine imediat asupra ei. Vrea, apoi, să-și dea demisia și din Uniunea Scriitorilor și din fruntea "Ramuri"-lor. Renunță și iar o ia de la capăt. Sunt scene dramatice dar și penibile. Nu ni-l putem închipui pe marele scriitor că ar proceda la fel când scrie poezie, teatru, proză sau critică literară. Sau când, "singur printre poeți", intră în pielea artistică a vreunui model literar. Atunci, scriitura nu lasă loc îndoielii că scriitorul nostru nu ar fi foarte stăpân pe mijloacele sale artistice. După finalul, fără happy end, de la "Ramuri", Marin Sorescu relansează, în 1991, o serie nouă a "Literaturii"-ui lui Alexandru Macedonski. A fost cooptat în rândul nemuritorilor de către Academia Română. Apoi a fost numit ministru al Culturii în Guvernul Văcăroiu, între 25 noiembrie 1993 și 5 mai 1995. Nu a fost, să recunoaștem, un ministru care să se poată lăuda cu realizări, cât de cât, notabile. Cum n-au făcut mare lucru, în fruntea ministerului, nici tenorul Ludovic Spiess, nici sculptorul Mărginean, nici scriitorul Sălcudeanu, nici actorul Diaconu. Zi-le artiști și dă-le pace...

În Cazul Sorescu, Mircea Dinescu a vrut să se adreseze națiunii dar TVR (fostă Liberă) îl cenzurează drastic

Președintele Uniunii Scriitorilor, Mircea Dinescu a încercat, în vacarmul infernal făcut de cele două părți aflate în conflict, să așeze lucrurile într-o matcă normală. În interviul pe care i l-a acordat lui Cornel Ciomâzgă din "Tinerama", nr. 16 din 1-7 martie 1991, poetul relatează, pe scurt, esența problemei: "Acest conflict nu are nici o legătură cu valoarea lui ca scriitor, ci cu valoarea lui ca director. Eu l-am chemat pe Marin Sorescu la Uniune, i-am arătat memoriu și am zis: *Marine, vezi că situația asta trebuie rezolvată, că este o situație dramatică*. El mi-a zis să țin memoriul și să nu-l dau încă în consiliu. Au venit redactorii la București. I-am dat telefon și i-am zis: *Domnule, uite, sunt oamenii aici, urei să vii? Zice, vin imediat*. Am venit i-am pus față-n față obiectiv, democratic, și au

început să se acuze reciproc. Sorescu a zis că-și dă demisia, pe urmă a zis că-i mai bine să plece ăia din redacție... I-am zis că nu e normal să plece opt inși ca să rămână el. Pentru că ăia fac revista... El o făcea pe lebăda nevinovată. Sorescu e un tip foarte descurcăreț, chiar și pe plan internațional. Nea Mărin miliardarul, vorba filmului... El reușește să scoată cărți nu numai în România. Dar, dacă este așa de descurcăreț, de ce nu se descurcă și cu această revistă? I-am spus (că este în relații foarte bune cu președintele statului) *Mărine, spune-i lui Iliescu: Domnule Iliescu, e criză în cultură, nu faceți ceva să o scoateți din groapă?* Ei, nu. El a fost afectat de ședința aia și s-a dus la televiziune. Televiziunea a venit și a făcut un interviu de 25 de minute cu mine din care au dat pe post 4 minute, fără să mă întrebe dacă e normal să taie tot ce au tăiat. A reieșit că Sorescu e ...mort. A răposat marele nostru poet! Nu. Sorescu e bine mersi, scrie în continuare și scoate la editura pe care o conduce o carte de Marin Sorescu. Părerea mea este că ar fi trebuit să scoată o carte a tinerilor ăia de acolo, dacă e așa de generos. Îmi pare rău că trebuie să-i spun aceste lucruri prietenului meu, pe care îl iubesc așa de mult, marele poet Marin Sorescu. Dar asta este."

Sorescu și Dinescu, doi scriitori care au căzut pradă contabililor...

Un atribut al Revoluțiilor este să își devoreze, pe rând, fiii. La 7 octombrie 1993, în urma unor acuze ținând de însușirea unei tipografii nemțești, e rândul altui poet să demisioneze. De astă dată, dintr-o demnitate în care a fost ales în mod democratic... Ieșirea lui din scenă are, însă, o altă anvergură și o altă măreție. Într-o "Scrisoare (deschisă) către prieteni", Mircea Dinescu își dă demisia din funcția de președinte al Uniunii Scriitorilor din România. Dinescu e patetic și îl invocă, la rândul său, pe un imaginar, de această dată, contabil Bazăverde. "Aș dori totuși să vă întreb, domnilor colegi, ce ați făcut dv. în acești trei ani pentru Uniunea Scriitorilor? Dacă ați pus în afara legumelor dv. retorice și altceva pe masa săracă a scriitorilor români? **Sper că, pentru prima și ultima oară, dă năvală în mine contabilul dar - n-am ce face - simt nevoia să ne măsurăm faptele, naivitățile și erorile.** Știu că am fost bezmetic, știu că am fost nereușit, dar așa *țigan borât*, așa trădător și spion, așa analfabet și handicapat, eu măcar am încercat să dau cu capul de zidul puterii, să se știe că, pe undeva, pe Calea Victoriei, e un soi de orfelinat pentru cei care țin condeiul în mână. Pendulând între sanatoriu și circ am reușit măcar să pescuiesc, în balta CPUN-ului de odinioară, dreptul timbrului literar în valoare de doi lei, când cu doi lei puteai cumpăra o jumătate de franzelă". Președintele - poet a obținut, pentru scriitori, 50 de apartamente în Centrul civic unde au devenit proprietari trei șoferi, patru femei de serviciu dar și 43 de membri ai Uniunii Scriitorilor. Realizările președintelui Dinescu, în lupta sa cu puterea, au fost notabile: "Pe atunci eram un băiat spirtos, eram gigea, eram cu mentă și fistic. Când am smuls de la Petre Roman cele două sedii ale Uniunii Scriitorilor eram delicios, eram Titi Duru al literelor române. Când am obținut dreptul scriitorilor de a călători cu pașaport de serviciu, dreptul de a obține diurnă în valută, dreptul ca amărâțul de scriitor român să beneficieze de o pensie de stat aproape egală cu a cenzorilor noștri eram asfixiat de pupături, eram cel mai mare poet

(continuare în p. 31)

